

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letna 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Šolstvo in učiteljstvo v dravski banovini

Iz poročila načelnika prosvetnega oddelka g. Mazija Josipa

PRIZNANJE UČITELJSTVU

Pri proračunski razpravi o prosvetnem oddelku v banovinskem svetu je podal načelnik prosvetnega oddelka g. Mazi Josip obširno poročilo o našem šolstvu in učiteljstvu, iz katerega posnemamo nastopne podatke:

OSNOVNE ŠOLE

Osnovnošolskega učiteljstva v naši banovini je: 1414 učiteljev in 2369 učiteljic, skupaj 3783. Razredov je 3505, razrednih učiteljev pa 3384, tako da manjka 121 učna oseba. Te številke kažejo, da je v banovini okrog 400 učiteljev in učiteljic več, kakor pa jih uči po razredih. Razlika izvira iz okoliščine, da je precej učiteljstva dodeljenega raznim uradom (banski upravi, sreskim načelstvom), meščanskim šolam itd.; dalje so tu vsi tisti oni šolski upravitelji, ki so po zakonu oproščeni pouka, predmetni učitelji, otroške vrtnarice in učiteljice ročnih del.

Vzrokov nedostajanja neposrednega učnega osebja je več. Predvsem državni proračun ne upošteva v zadostni izmeri tozadevnih potreb, na drugi strani pa so tudi pravice banke uprave premajhne. Ban ima pravico postavljati dnevničarje, ki jih je bilo v tekočem proračunu 56; vsa ta mesta so bila zasedena. Drugače pa vse postavitve in premitivne izvršuje samo ministrstvo prosvete.

Imamo šole, ki so zaradi nedostajanja učilnic ali učiteljstva tako prenatrpane, da mora učitelj v takih razredih napeti vse moči, da ustreže šolskim predpisom. To delo je tako težavno in odgovorno, da učni osebni ni mogoče izvrševati izvenšolskega dela v večjem obsegu. V splošnem pa je izvenšolsko delovanje učiteljstva med narodom posebno zadnje čase zelo intenzivno in vsestransko. Zlasti sokolsko udejstvovanje se je neverjetno dvignilo in dela učiteljstvu vso čast. Učiteljstvo ima predavanja, se vodilno udejstvuje pri čebelarstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu in kmetijstvu. Učitelji so tainiki ali voditelji raznih združenj, pevovodje, kapelniki, godbeniki, režiserji itd.

Delo našega učiteljstva v šoli in izven nje je vobče tako blagodejno in se vrši v toliki meri, da zasluži vse priznanje.

Omenim naj nekatere zadeve, ki po mojem mnenju kvarno vplivajo na razvoj našega šolstva. V naši banovini prideta na enega učitelja skoro dve učiteljici. Ne da bi imel kak pomisleke proti učiteljicam, ki so poklicane za vzgojo deklic, mislim vendar, da bi bilo nujno posvetiti pažnjo temu, da nam moški naraščaj vzgajajo moške učne moči.

Število diplomiranih učiteljskih kandidatov raste, prošnji za učna mesta je bilo odposlano ministrstvu prosvete preko 350, imamo pa učiteljice, ki so poročene z advokati, sodniki, zdravniki, uradniki itd. Z ozirom na velikansko število na službo čakajočih kandidatov je to dejstvo nesocialno in je treba odločne remedure.

Istotako kvarni so prepogosti bolezenski dopusti. Z zadovoljstvom lahko ugotavljam, da se tozadevnih pravic poslužujejo učitelji le v prav mali izmeri, ne morem pa tega trditi o učiteljicah, pri katerih so taki dopusti prepogosti in zato kvarni pravilnemu razvoju šolstva. Tudi to govori za drugo razmerje med številom moških in ženskih učiteljskih oseb. Seveda je tudi med učiteljicami prav lepo število izjem, ki vrše z uspehom in ljubeznijo šolske in izvenšolske posle brez bolezenskih dopustov.

MEŠČANSKE ŠOLE

Letos imamo 32 državnih meščanskih šol. V 170 oddelkov na teh šolah se je vpisalo 2966 dečkov in 2831 deklic, skupno 5797. Porast napram lanskemu letu znaša 350 učencev in učenek ter 11 oddelkov.

Na 8 zasebnih meščanskih šolah se je vpisalo 1240 učenek v 35 oddelkov. 1 oddelk je manj kot lani, število učenek je skoraj neizpremenjeno.

Po zahtevi ministrstva prosvete se je letos število učiteljstva na državnih meščanskih šolah znižalo tako, da pride na učitelja 24 do 25 tedenskih ur pouka povprečno. Ministrstvo je zahtevalo 30 usposobljenih učiteljev iz dravske banovine za meščanske šole v dunavski banovini in končno znižalo zahtevo na 14 učiteljev, ki so bili za pričetek šolskega leta premeščeni v mesta dunavske banovine. Manjkajoče učiteljstvo na meščanskih šolah se je deloma nadomestilo z dodelitvijo učiteljev osnovnih šol na meščanske. Ker pa tudi na osnovnih šolah nedostaja učiteljstva, primanjkljaj na meščanskih šolah ni krit. Zaradi tega je pouk nekoliko reducirani, učiteljstvo pa težko prekomerno zaposleno.

Meščansko-šolskemu učiteljstvu gre pohvala za požrtvovalno delo v težkih razmerah tem bolj, ker je to učiteljstvo glede na svojo izobrazbo zapostavljeno, kar se tiče prejemkov.

UČITELJSKE ŠOLE.

Učiteljski šoli sta dve državni (v Ljubljani in v Mariboru) z moškimi in ženskimi oddelki. Vsak zavod ima po 5 razredov in po 12 oddelkov, 4 oddelki so manj kot lani, učenecv in učenek pa 183 manj; vpisanih je letos 322 učencev in 534 učenek. Ker se absolventi meščanskih šol v smislu zakona niso več sprejemali, pa tudi zaradi petletnega študija in precej slabih izgledov za službe, je naval na učiteljske šole zelo ponehal.

Na zasebnih učiteljskih šolah (popolna je v Mariboru, v eno se izpopolnjujeta šoli v Ljubljani in v Škofji Loki) se je vpisalo 199 učenek v 9 oddelkih. Prvi razred se je otvoril le v Mariboru in ima 4 gojenke.

SREDNJE ŠOLE

S 1. julijem 1932. je bila ukinjena III. realna gimnazija v Ljubljani in sta se združili moško in žensko učiteljske v Ljubljani in v Mariboru v skupna zavoda. Prvotno na nižje razrede reducirana realna gimnazija v Ptuj je bila po nekaj tednih zopet določena za popolno. Nameravana redukcija srednjih šol se je končno izvedla v dokaj manjšem obsegu, pač pa je bilo učiteljstvo teh šol reducirano v izmeri, kakor je to določil državni proračun za leto 1932/33. Upokojenih je bilo na srednjih šolah v naši banovini 32 in odpuščenih 23 učnih oseb. Na učiteljskih je bilo upokojenih 7 in odpuščenih 2 učni oseb. Ker pa se je število dijaštva z novim šolskim letom še povečalo na 400 v primeri z lanskim letom, je I. semester tekočega šolskega leta manjkalo na srednjih šolah ob skrajni obremenitvi učiteljstva 50 učnih oseb. Razredi so skoro vsi prenatrpani. 64 razredov imamo, ki šteje vsak nad 50 učencev.

Jasno je, da je pouk zaradi tega dokaj trpel, čeprav je učiteljstvo v teh težkih razmerah v veliki meri delalo prostovoljno preko najvišje obveznosti. Za požrtvovalnost mu na tem mestu izrekam zahvalo.

Proti koncu semestra je bilo postavljenih za honorarne učitelje na srednjih šolah 17 diplomiranih filozofov. Po odobrenju naknadnih kreditov v Narodni skupščini je pričakovati, da se v najkrajšem času postavi vsaj minimalno število potrebnih učiteljev na srednjih šolah z reaktivacijo upokojenih in odpuščenih in z imenovanjem diplomiranih filozofov za suplente.

Stanje na srednjih šolah je naslednje: Imamo 2 drž. klasični gimnaziji, 1 nepopolno in 8 popolnih realnih gimnazij, od katerih imata 2 realne oddelke v višjih razredih. Skupno 11 državnih srednjih šol s 84 razredi in 186 oddelki. Na teh srednjih šolah je nameščenih 220 direktorjev, profesorjev in suplentov ter 23 strokovnih učiteljev. Zaradi ukinitve III. realne gimnazije ima I. realna gimnazija v Ljubljani 35 oddelkov in je nastanjena v dveh poslopih. Na državne srednje šole se je vpisalo 5860 učencev in 2290 učenek, skupno 8150. Zaradi nedostajanja prostora se vrši v Ljubljani na II. realni gimnaziji v 7 oddelkih. v Mariboru v 10 oddelkih le popoldanski pouk.

Na treh nedržavnih srednjih šolah (dve popolni, ena nepopolna) je v 29 oddelkih 337 učencev in 836 učenek, skupno 1173.

O ostalih zadevah, kakor o šolskih poslopih, otvarjanju novih šol, o gospodarstvu krajevnih šolskih odborov, šolskih zemljiščih in vrtovih, smo poročali že v prejšnjih številkah našega glasila v rubriki: Naše šolstvo in prosveta.

Tyrš in šola

Dr. Miroslav Tyrš, ustanovitelj češkega telovadnega sistema in ustanovitelj Sokolstva, imenitni narodni buditelj in boritelj za narodno delo, neprecenljivi osnovatelj politične samostojnosti, je živel svoje življenje le za narod in za Slovanstvo.

Tyršovo življenje in delovanje pa je tudi za nas velikega pomena. Njegovo delovanje na češki tehniki in na češki univerzi v Pragi, kjer je predaval o estetiki in o umetnostni zgodovini, njegove ideje o izobrazbi naroda z urejeno telesno vzgojo so dokaz, da ni bil samo vzoren človek, državljani in Slovan, marveč tudi učitelj in pedagog.

Oglejmo si torej njegove smernice, ki naj nam bodo v našem šolskem delu vodilnice, ne samo za telesno vzgojo, marveč tudi za splošno vzgojo. Skušajmo v našem šolskem življenju uresničevati ideale človeka z zdravim, lepim ter močnim telesom in dušo, da bomo vzgojili krepak, okreten, zdrav in možat narod. Ako je stara šola vzgajala mehkužce in nepreudarneže pod pritiskom našega robstva in svetovne vojne — naj zavre današnja šola te slabosti in vzgaja trdne, zdrave in moralno dobre državljane, ki imajo privzgojeno srčno izobrazbo, ki čutijo ljubezen do bližnjega, ljudi poštenega in krepkega značaja. Seznanimo tudi učence z znanim Tyrševim načelom o stalni delavni energiji, o vsestranski delavnosti, o telesni sili in zdravju, o duševni izobrazbi in moralni, ki nasprotuje pokvarjenosti in vzpodbuja človeka k napredku. Ideal človeške harmonije zahteva od nas, da polagamo razen vzgoji razuma in vzgoji volje tudi veliko pažnjo na telesno vzgojo v najširšem smislu besede. Ni pravilno, da v Tyrševem narodu (slovanstvu) ni dovolj razumevanja za šolsko telesno vzgojo, da imamo še vedno toliko šol, ki sploh nimajo ali imajo zelo slabe prostore za vzgajanje in krepitev telesa in še večja napaka je, da imamo celo šole brez igrišč in kopališč. Vsaka šola naj bi bila kolikor mogoče higienično urejena in naj bi imela šolskega zdravnika, ki bi večkrat pregledal šolsko mladino in določil zdravstveno stanje mladine. Zlastno je tudi dejstvo, da celo ono neznatno množino učne snovi, ki nam jo predpisujejo telesno vzgojne osnove ne izvršimo v taki meri, kakor bi bilo želeli in da je odvisna telesna vzgoja ponajveč od učitelja. Ako ima učitelj veselje do telovadbe — imajo veselje tudi učenci in ako telovadi učitelj, telovadijo tudi učenci. Tyrševa zapuščina učiteljstvu nas torej spominja, da naj bo predvsem med nami več smisla za telesno vzgojo in njene potrebe ter da bomo ta smisel vzbudili tudi pri ostalih šolskih činiteljih, predvsem pa pri krajevnih šolskih odborih, da bomo mogli nuditi telesni vzgoji isto, kar nudimo ostalim predme-

tom. Tega predmeta ne smemo omalovaževati, marveč podpirati ga moramo vsestransko, da ne bo šola s svojim starim sistemom ovirala telesnega razvoja otroka.

Tyrševe besede pa odločno segajo celo v našo točasno šolsko reformo. Tyrš, opazovalec razvojne filozofije pravi: Narodi so se pogubili, ker niso vzgajali svoje mladine telesno, zastareli so in niso mogli zaradi svoje izčrpanosti korakati dalje in tako so bili odslovljeni od napredka. Nobena, pa tudi ona najsičajnejša preteklost ne zatrjuje narodno bodočnost — zatrjuje jo le zdrava delazmožnost in prisotnost duha. Narodi gredo nazaj, ako ne gredo naprej. Lepše ni mogla biti izražena zahteva po stalnem napredku, nego se je izrazil Tyrš. Priznamo si pa lahko, da so kljub vsemu našemu napornemu delu v smeri reforme šole še vedno med nami nekaki negativni pojmi, miselne zapreke in nezaupanje v novo. Tukaj vsepovsod bi morala zavladati Tyrševa srčnost, hoditi po novih potih, iskati boljše in uspešnejše metode dela in zaupati v bodočnost.

Tyrševa zapuščina pa nam tudi obširno govori o našem izvenšolskem in javnem delovanju. Tyršovo bogato delovanje po družtvih, pa naj si bodo to sokolska ali druga, njegovo delovanje na znanstvenem, učiteljskem, žurnalističnem in političnem polju naj nam bo primer za pravilno zapopadeno delo v izvenšolskem času. Njegovo delovanje pa je bilo upoštevano vsepovsod in cenili so ga za največjega inteligenta tedanjega časa. To ne pomeni za nas, zapreti se v šolsko sobo in opraviti tamkaj svoje delo, ali celo bati se dela, ali obupati nad delom, ako se nam je enkrat to ali ono ponesrečilo, — marveč pomeni pograbiti za delo tu in tam, z zaviranimi rokami in v potu svojega obraza dokazati ljudem, da smo sposobni za delo, posebno, ako je »mens sana in corpore sano«, kar dosežemo le s telovadbo. Vsakdo bo dobil do tebe zaupanje, čeprav je drugih nazorov, ako boš posnemal tega slovanskega velikana. Pa tudi odgovornosti se ne smemo bati; zapreki se postavimo v bran in ta se bo morala zmanjšati. Pa zopet tukaj veljajo Tyrševe besede: »Prednjačiti mora oni, ki hoče biti vodnik.« Ne strahu in neprestanih obzirov, marveč ponos, stvarnost, samozaveš, doslednost in predvsem vzorno zasebno in rodbinsko življenje ter demokratično postopanje. V tem je pot uspeha našega šolskega in izvenšolskega dela.

Pojasnil sem iz Tyrševih besed le nekoliko drobtin, ki so za nas najvažnejše. S pravilnim izpolnjevanjem in uveljavljanjem istih bomo lahko mnogo pripomogli k telesni in moralni okrepitvi naroda. To bo trajna Tyrševa proslava, neprecenljivo delo za državo in narod ter končno najlepša in najpopolnejša rešitev inteligenčne krize.

Še nekaj misli iz vrst učiteljstva

MNENJE POROČENE UČITELJICE

Ali smo res stan, v katerega se sme zaletavati, ob katerega se sme obregniti vsakdo in kadar koli se mu to zljubi? — Spomnimo se samo članka g. dr. Igorja Rosine v »Kmetijskem listu«, ki je jasen dokaz, kaj vse prenesemo. Zakaj se ne lotijo drugih državnih uradnikov (ic), poštih, železniških, finančnih itd. Baš učiteljski stan naj bo tarča za streljanje vsakomur? Najmočnejša organizacija smo, a kljub temu moramo poslušati očitke, ki niso na mestu.

Prav se nam godi; dokler bomo imeli med sabo ljudi, ki rovarijo in delajo razdor med našimi vrstami. — Poglejmo v druge stanovske vrste in videli bomo, da je drugod kaj takega nemogoče.

Vprašanje omoženih učiteljic je bilo že mnogokrat na dnevnem redu. Predlogi in nasveti so bili mnogovrstni. — Naj povemo še me, katerih se to v prvi vrsti tiče, nekaj misli o tem.

Hočem se dotakniti predmeta, ki je bil povod, da se je to vprašanje sploh načelo. To je brezposelnost učiteljstva. Brezposelnost vlada v današnjih časih žal v vseh slojih od najvišjih do najnižjih. — Že 4—5 let je moral vsak gojenec (ka), vstopivši v učiteljske, imeti pred očmi težko vprašanje svoje bodočnosti. On je vedel, da narašča nadprodukcija učiteljstva z vsakim letom. Od prvega trenutka je moral videti, da bo le s težavo po tej poti prišel do zaželenega kruha. — Njih položaj je zelo težak in žalosten, nikakor pa ne nepričakovan — nenaden — nego žal predviden.

Sedaj pa k dopisu gospoda »B«. — Vaše osebnostno mnenje, da bi morala vsaka poročena učiteljica dati ostavko na državno službo, je hvala Bogu, samo osebno, kajti po Vaših nazorih je potem mogoče edino-le celibat učiteljic — pa tudi učiteljev. S to zadevo pa pridemo v konflikt z enim največjih problemov, ki jih stavi v rešitev vsaka država — kako omogočiti vsaj eksistenčni minimum in s tem možnost za sklepanje zakona. Vsaka država si želi naraščaja, izstavlja celo tozadevne nagrade; kajti le zdrav, krepak naraščaj bo lahko služil domovini s svojo duševno in telesno silo, s svojo mladostjo in s svojim zdravjem. Tega naraščaja pa ne bo imela, če ne bo ustvarila vsaj eksistenčnega minimuma za sklepanje zakonov.

Kakor v vseh naprednih državah, je bil tudi pri nas ukinjen celibat učiteljic. In zakaj? Ker so uvideli, da je ta zakon krivica proti ženi in njenemu čuvstvovanju — da smo pač učiteljice tudi iz mesa in krvi in da je tudi v nas razvit čut materinstva. Družinsko življenje je bilo učiteljicam do preklica tega zakona skoraj nedosegljivo. In učiteljice — mlade, nerazsodne so često padale ter jele izgubljati na ugledu. Težke besede! Ali naj se ti časi povrnejo? Mislim, da v interesu našega stanu ne!

S tem, da je zakon omogočil zvezo z učitelji — in jo ne samo odobral, nego jo celo podpiral in priporočal, se je ugled mladih učiteljev in učiteljic zelo dvignil, ker ravno ti zakoni so največkrat vzgled lepe duševne harmonije in skupnega dela v in izven šole.

Po vaših izjavanjih bi prišel za zakon v upoštevek še le učitelj ali drug uradnik s kakimi 15—20 službenimi leti v približni starosti 35—40 let. Taki vkoreninjeni samci se potem že težko odločijo za zakon in če — to ni več mlad zakon. Učitelj, začetnik s plačo 800 Din, z ženo in eventualnim naraščajem mora živeti v bedi, ker nima eksistenčnega minima, ako ne nastopi izreden slučaj, da je žena od doma imovita, ali pa da se poroči s kolegico, kar pa Vi izključujete. On si mora svoj dom še le ustanavljati — s čim neki — ko mu še za najskromnejše življenje plača ne zadostuje. Naj pride še potem naraščaj, zopet stroški, ki pač niso v sorazmerju z dohodki. Za dodatek — še mogoče potreba po zdravniku, kar presega v nekaterih krajih tretjino mesečne plače!

Pa dalje! — Vprašanje ročnih del se bo že nekako uredilo. Kako — to Vam ni mar! Pomislite! Na eni dvorazrednici bodo sami moški — na drugi, same ženske. In, imate Vi usposobljene učitelje za ženska ročna dela? Ne! Izmed sto — morda eden! Imate usposobljene učiteljice za vrtnarstvo, drevosničarstvo, sadjarstvo, čebelarstvo in razne druge panoge kmetijstva? Ne! Vaš »se bo že kako uredilo« bje vsem dosedanjim šolskim zakonom v obraz.

Tudi jaz bom govorila odkrito! Zaleteli ste se v celibat vseh državnih uradnic. Mislim, da ne bom jaz edina, ki bo zadevo osvetlila s stališča, ki ga danes zavzema ves kulturni svet. — Danes, ko se ženske uveljavljajo v vseh panogah znanosti (kot doktorice zdravilstva, špecialistke za otroške bolezni, porodništvo, kot inženjerke tehnike, kemije, kot profesorice filozofije, petrografije itd.) se upa te nastopati s predlogom o celibatu vseh žensk v državnih službah. Ali naj me ženske res študiramo le v lastno zabavo in naj ob prvi

prilike vržemo vsa svoja spričevala v kot, ne glede na to, da se tudi me lahko udeležujemo v isti meri kot moški v vseh današnjih poklicih v dobrobiti človeštva in napredka, ter ob prvi priliki zamenjamo vse — s kuharico Saj imamo vendar na stotine dokazov in primerov, da je žena v današnjih težkih časih sposobna biti oboje — odlična učiteljica — dobra uradnica in ob enem dobra mati. Izvajati zna oba poklica z enako verno ne glede na to, da visi kot »Damoklejev meč« vselej nad njo: redukcija, penzioniranje in slednjič ob vsaki najmanjši priliki večni neupravičen očitke manjvrednosti in polovičarstva v službi.

Vprašam, ali bi se razmere, v slučaju da se me nismo poročile, v prid brezposelnemu učiteljskemu naraščaju kaj izboljšale? Nikakor ne, kajti vse bi bile v službi in na svojih službenih mestih kot sedaj — in koga bi potem metali na cesto g. B? Morda tudi neporočene učiteljice, ki jih smatrate že z nekaj leti službe za »stare«, čim so poročene.

A kaj bodo rekli one, ošivke, ki so si s svojim dolgotrajnim trudom, v škodo svojih službenih pokoj? Ali naj je ukinitve penzije živcev in zdravja priborile končno težko za primerno plačilo za ves življenjski trud in delo za narod in državo?

Omenjate samo začasno ukinitve penzije. To pomeni zopetno nagromadenje dolga v državnih finančah. Država tudi v boljših časih ne bo mogla poravnati tako ogromnih zastankov — in končno bi v 4—5 letih zadela ista usoda učiteljice nastavljen na račun redukcije že poročenih aktivnih in penzioniranih učiteljic.

Zora Dolar - Tomažič.

NI SI IZMISLIL »KOLUMBOVEGA JAJCA«

Dejstvo, da živi v dravski banovini nad 500 brezposelnih učiteljskih usposoblencev, je potisnilo enemu od naših kolegov, ko je prečital v »Kmet. listu« del govora nekoga poslanca o tem predmetu, v roke pero in je napisal z vevro in elanom članek.

Hvalevredno početje je, če skuša kdo najti vsaj delno rešitev problema brezposelnosti vobče in brezposelnosti med učiteljskimi usposoblenci posebej, prav posebno hvalevredno pa še v slučaju, če se bavijo z zadevo že narodni poslanci.

Sedaj pa pogledimo, kako rešuje te probleme pisec omenjenega članka, gospod B.

Glavne misli članka so:

Pro futuro naj se uvede celibat, in sicer ne samo za učiteljice, temveč sploh za vse državne uslužbenke.

Poročene učiteljice naj se stavijo takoj na razpoložanje. Država naj jim jamči, da bodo ob ugodnejših prilikah dobile vse, kar jim gre po odsluženih letih. Kar velja za aktivne poročenke, naj velja tudi za upokojene zakonske druge. V obeh primerih seveda pod pogojem, da moževa plača ali pokojnina zadošča za današnjim razmeram nujno potrebno prehrano in druge neobhodne izdatke.

Namesto odpuščenih učiteljic naj se namestijo mlajše brezposelne moči s sedanjo plačo, ne pa s plačo 500 ali 600 Din na mesec, kakor je bilo predlagano.

Tako torej! B., oče sedmih hčera, predlaga za učiteljice in državne uslužbenke sploh celibat! In še prav samozvestno ga zahteva: pravi namreč: »V tem pogledu mi lahko kdo dokazuje, kar hoče, ne bo me prepričal...« — Res imenitno jo je pogodil tovariš B. — namreč za možke. Učiteljice naj vrše isto službo kot moški, ostati morajo neporočene, vrhutega pa naj plačujejo še uslužbenki davke ter prispevajo s tem del premije, ki naj jo prejemajo v obliki rodbinskih doklad njihovih moških kolegi zato, da skrbijo prav pridno za naraščaj! Pa naj odgovorim kratko: Učiteljice vršimo isto službo kot očka B., zato pa hočemo imeti iste pravice kot on, pa prav vse iste pravice!

O delikatnem vprašanju, v koliko bi trpela v slučaju uvedbe celibata doslej oficijelno še povsod — razven v Sovjetski Rusiji, kjer je priznana svobodna ljubezen — veljavna

moralnost, se s kolegom B. ne bom prekalala. Rečem le: O seveda, celibatarke bodo živele kot rimske vestalke, kakopak — popolnoma v nasprotju z ostalim delom njihovih tovarišic iz mlajše generacije in v vzgled njim!

Kar se pa tiče v članku navedene trditve — ki je sicer direktno padla od druge strani — da ovirajo poročeno ženo pri izvrševanju službe, dolžnosti do rodbine, odgovorjam: To velja v enaki meri za poročene možke — v kolikor sploh velja.

Če se uvede celibat za učiteljice, naj se uvede tudi za učitelje!

Stara pesem! Proč z dvojnimi zaslužkarji! To je tudi moje mnenje in mnenje vsakega objektivnega človeka, ki ne pripada temu krogu. Socialna pravičnost pa zahteva prav tako, da se prepovedo vsem državnim uslužbencem postranske službe.

Seveda se pa z gospodom B. ne strinjam popolnoma glede rešitve tega vprašanja. Moje mnenje je:

Spričo vsepovsod vladajoče velike brezposelnosti naj bi veljalo v gospodarskem življenju v obče kot princip, da naj ima v vsaki rodbini le eden od zakoncev pravico do pridobitnega življenja, pa bodisi to mož ali žena.

Iz tega sledi:

Učiteljica ali pa učitelj, ki se poroči z učiteljem, oziroma z učiteljico ali pa s kako drugo osebo, ki ima dovolj premoženja ali dohodkov, da bi lahko vzdrževala drugega zakonca in eventualno rodbino, naj se upokoji, oziroma odpusti proti primerni odškodnini iz službe. Če se poroči učitelj in učiteljica, naj jima bo eventualno na prosto voljo dano, kdo od njiju naj zapusti službo.

Učiteljici, ki je poročena z možem brez zaslužka in premoženja, naj se prizna rodbinska doklada za moža in otroke ali pa naj se odvzamejo pro futuro te doklade tudi poročenim možkim državnim uslužbencem. Celokupna vsota teh doklad naj bi se razdelila enakomerno med poročene in neporočene kot povšek plače.

Spričo omenjene brezposelnosti med inteligentno sploh in učiteljskimi usposoblenci posebej je pač tudi v socialnem oziru koristno, če se poroči učiteljica z brezposelnim ter mu pripomore s tem do kosčka kruha. V ožgled dejstvu, da moški v obče ni rad materialno odvisen od ženske, bi se itak večina od njih skušala čimprej osamosvojiti, nakar bi nastopile gori omenjene posledice.

Razume se samo po sebi, da naj se mesta, ki se na podlagi članka tovariša B. izpraznijo, zasedejo z brezposelnimi učiteljskimi usposoblenci s popolno plačo, kot to predlaga tovariš B.

Toda nekaj je pa kolega B. pozabil: vsi učitelji(ice), ki imajo polna službena leta, naj bi se takoj upokoili — seveda, naj bi se jim pokojnina brez odloga izplačevala.

Mislím, da bi v članku »Težka zadeva« iznešeni predlogi le na ta način okrnjeni in korigirani odgovarjali današnjemu socialnemu čutu, poziciji, ki si jo je pridobila žena v socialnem in gospodarskem življenju in današnjim razmeram sploh. Vsekakor pa menim, da bi ne bilo napak, če bi se bil avtor članka ki predlaga za učiteljice uvedbo celibata, lahko podpisal s polnim imenom, čeprav njegov članek ni ravno kako »kolumbovo jajce«.

Svetek Pavla.

ŠE ENKRAT...

Da je zadeva, ki polni naš strokoven list, res težka, pričajo številni članki nanašajoči se nanjo.

Mnenja sem, da je pri rešitvi tako težkega problema zavzeti tri točke, ki prihajajo pri tem v poštev. Mislím namreč vprašanje brezposelnosti našega naraščaja, socialno stran ter finančni efekt v našem državnem in narodnem gospodarstvu.

Glede namestitve tovarišev abiturientov je prisnela predzadnja številka našega lista že dovolj konkretna predloga: upokožite

tovarišev, ki so dosegli oziroma že presegli predpisano službeno dobo, in izpopolnitev vakantnih mest. S tem bi prišli gotovo vsi najpotrebnejši kandidati do toliko zaželenega dela in kruha. Pri tem nameršanju bi bilo treba gotovo ravnati skrajno previdno, da se ne nastavijo tovariši(-ice), katerih socialni položaj ne zahteva nujnosti. V bodoče pa bi bilo vsekakor ukiniti privatne učiteljske šole, v državnih pa maksimirati število kandidatov. V nasprotnem slučaju nam grozi v par letih še hujša brezposelnost. Če pride namreč do ponovnega pojava brezposelnosti v naših vrstah, potem bo pač težko najti ključ za rešitev tega problema. To bi veljalo predvsem za naš stan.

Veliko delikatnejše pa je socialno vprašanje. To se pa nikakor ne sme reševati iz ozkosrčnega stališča. Po dosedanjih izvajanjih zastopnikov redukcije poročenih učiteljic izgleda, da bi to vprašanje izginilo s površja, če se uresniči njihova zahteva po redukciji, kakor bi bile ravno one vzrok vsega tega. V tem pogledu bi bilo pritegniti vse stanove in poklice brez ozira na spol.

Tov. B. zahteva odpustitev vseh učiteljic, ki so poročene in to brez vsake pokojnine. Kratkoterminalno naj puste službo vse one, ki so pustile v šoli svojo mladost in svoje zdravje. Prepričan sem, da je tudi tov. B. sočustvoval s »Hlapcem Jernejem«, ki je vstopil pri gospodarju svojo moč in mladost ter se naenkrat znašel na cesti. Uverjen sem, da tudi on sam ne bi hotel doživeti usode, ki naj po njegovem mnenju zadene njegove tovarišice.

Pa bi dejal morda drugi, naj se upokoje. Kaj bi bilo pa z onimi našimi tovariši(-icami), ki nimajo zakonite službene dobe za pokojnino? Ti, socialno najšibkejši, bi ostali kratkoterminalno brez vsega, kar prav gotovo ni v skladu s socialno rešitvijo tega vprašanja. Trdi se, da nikakor ne gre prejemati

dveh plač. Toda ali je pravičnejše, da prejema samec v višjem položaju 3000 Din in preko, ali pa da prejemata zakonca, ki sta grešila samo v tem, da sta se poročila, pa prejemata za to po 2000 Din ali nekaj več? Pri redukciji pa bi bila prizadeta ravno ta dva. Namesto, da zgrabi ribo za glavo, jo je zagrabil tov. B. za rep.

V poštev bi prihajala še sanacija našega gospodarstva, na čemer bi imela korist gotovo v prvi vrsti država oziroma občina.

Po staležu učiteljstva iz leta 1928, je razvidno, da je v dravski banovini poročenih okoli 570 učiteljic. Mirno lahko rečemo, da jih je vsaj 300 poročenih z učitelji. Danes je to število gotovo že daleč prekoračeno. Teh 300 učiteljic nima lastnega stanovanja in tudi ne prejema stanarine niti drv od strani občin, niti ne prejemajo zanje možne doklade. Če računamo najmanjšo stanarino 150 Din ter rodbinsko doklado po 140 Din vidimo v tem pozitivni letni prebitok ca 900.000 Din in to samo v dravski banovini, ne všteti pripadajoče vsote za kurivo. Pozitiven prebitok pri redukciji pa je dubiozen, ker moramo vsekakor računati s pokojninami reduciranih in plačo novonameščenih.

Mislím, da so to precej realna dejstva, ki jih bo moral vsakdo, ki bo hotel to »težko zadevo« pravično rešiti, vsekakor vpoštovati, ne glede na resna in resnična dejstva, ki so bila iznešena že pred tem.

Zadeva, ki dela to »težko zadevo« še težje, pa je tudi ta, da so zastopniki redukcij najbolj energični v naših lastnih vrstah. Dvomim, da bi bili ti tovariši ravno tako odločni, če bi imeli biti pri tem sami prizadeti. Gotovo pa bo imela pri tej odločitvi glavno besedo sekcija JUU, katere predlogi so gotovo socialnejši kot onih posameznikov — ne mislim tu ravno tov. B., iz katerih govori, skoro bi dejal — zavist —, ki nikakor ni upravičena.

J.

Splošne vesti

— **Težka zadeva.** Ker so bili v dosedanjih člankih objavljeni v predmetni zadevi vsi tehtni in možni razlogi za in proti, zaključujemo z današnjim listom nadaljnja priobčevanja zadevnih dopisov, posebno še iz razloga, ker so nekateri povsem osebnega značaja. Ponovno poudarjamo, kar je bilo že pri prvem članku omenjeno, da so vsi objavljeni dopisi osebna mnenja naših članov, ne pa naziranje sekcije JUU ali uredništva. Oficijelno stališče o tem vprašanju je zavzela skupščina.

— **50% popust učiteljem režiserjem pri predstavah v Narodnem gledališču v Ljubljani.** Na prošnjo sekcije je dovolila uprava Nar. gledališča učiteljem, ki delujejo kot režiserji ali igralci na odrih naših kulturnih društev izven Ljubljane, 50% popusta pri obisku predstav Nar. gledališča. Izvzete so le premijere, predstave z gosti in prvi dve repriži operet. Postopek za doseg popusta je naslednji: Vsak član, ki pride z dežele v Ljubljano, naj se zglozi dopolne v pisarni gledališke uprave v dramskem gledališču. Tam predloži potrdilo društva, pri katerem sodeluje kot igralec ali režiser, na kar dobi izkaznico za 50% nakup vstopnice. Lahko se to opravi tudi pisмено in gledališka pisarna izroči potem dotično izkaznico direktno gledališki blagajni, kjer pove dotičnik svoje ime in se izkaže z uradniško legitimacijo.

— **Zadruga »Dom učiteljic«** vabi svoje članice na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 12. t. m. ob 10. uri v čitalnici JUU v Frančiškanski ulici.

— **Krožek upokojenega učiteljstva v Mariboru** se je v zadnjem času razveseljivo poživil in pomnožil. Zbirja se vsak prvi četrtek v mesecu k rednim sestankom v dvorani Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev na Rotovškem trgu. Sestankov se udeležuje nad 40 tovarišev in tovarišic ter vdov umrlih tovarišev. Tistih par uric jim poteče v prijetnem kram-

ljanju in obujanju spominov na nekdanje čase. Razen tega pa se pečajo tudi z resno sedanjostjo. Tako so si med seboj izvolili poseben odsek, ki ima nalogo, da poišče potrebne informacije glede prejemkov, ali pa uravnave prejemkov po umrlem zakonskem drugu. Tudi v drugih stanovskih zadevah daje navodila in nasvete. Večina upokojenega učiteljstva v Mariboru je tudi pristopila k novo ustanovljenemu društvu drž. upokojencev v Mariboru. To društvo je že izposlovalo razne bonitete svojim članom n. pr. zdravniško oskrbo, zdravila, gledališče itd. po znižani ceni. Krožek upokojenega učiteljstva vodi tov. Ogorelec.

— **Še o koncertu drž. učit. šole ljubljanske v Novem mestu.** V mojem poročilu o koncertu ljubljanske drž. učit. šole v Novem mestu je v čisti pisni izstalo sledeče: Presenetila me je jasna izgovorjava tako, da je vsak, čeprav pesmi ni poznal, razločno razumel besedilo, česar ne najdeš tako kmalu pri najboljših zborih.

Marinč.

— **Nova ljudska igra.** Ernest Tiran je napisal ljudsko igro »Razbojnik Guzaj«, ki je dosegla že lepe uspehe na raznih podeželskih odrih. Kakor čujemo, se mnogo odrov poteguje zanj. Igra pa tudi to zasluži, kajti obdelava ljudsko snov v poljudni in prikupni obliki. Dejanje je vzeto iz rokovnjaških časov, ima pa igra brez dvoma več notranje vrednosti kakor ljudske igre s podobno snovjo. Tov. Tiranu gotovo ne bo težko najti založnika zanj. Tedaj prinesemo podrobnejšo oceno o njej.

R.

Učitelj, tvoj krog leti,
živ kronometer sam si ti,
za malco komaj čas zaleže —
pa »Daj-Dam« aparat ti ustreže.

Trboveljski slavčki

Šuligojev mladinski zbor se pripravlja, da prejme ognjeni krst v deželi, kjer je muzika tako rekoč doma. Ocene zadnjega koncerta nam ustvarjajo vero, da bo krst častno prestal in prinesel s tujine priznanje jugoslovenske pesmi in slovenske pridnosti, temeljitosti ter vztrajnosti.

In ker je to delo, delo učitelja, se bomo uspeha dvakrat razveselili in bomo mislili na to, da take in podobne afirmacije našega stanu ne smejo vsahniti, temveč da se še novi viri odpro.

Zato je treba, da ravno mi poudarimo in podčrtamo pozitivno vrednost tistih, ki s svojim delom dvigajo ugled našega stanu. Ne smemo pa na drugi strani pozabiti tistih, ki so nam te delavce ustvarili. Prislovica o črncu, ki je storil svojo dolžnost, ne sme zaiti v naše vrste.

Opažam namreč, da ob priznanjih kaj radi pozabimo na duhovne očete naših uspehov. Za ustvaritev zbora Trboveljskih slavčkov ni bila potrebna le Šuligojeva praktična roka, temveč je bilo potrebno tudi Kumarjevo 15 letno delo.

Petnajst let je približno tega, ko se je v Kumarju vzbudila misel vzgojiti z učiteljskim pevskim zborom učitelje-pevovodje mladinskih zborov.

In dvanajst let je tega, ko so se izdale na Kumarjevo iniciativo »Otroške pesmi«, ki so izšle na njegovo pobudo in ki so prvi korak v novo smer glasbene mladinske literature. Ta zbirka je bil prvi Kumarjev vidni uspeh trajne veljave glede na mladinsko slovstvo.

Tudi trboveljski zbor je posredni sad Kumarjevega truda. Šuligoj je bil prvi, ki je Kumarjevemu trudu znal dati praktično obliko. S svojo znano organizacijsko silo, energično roko in praktičnim pogledom mu je to tako uspelo, da bo težko našel sovratnike v učiteljskih vrstah.

Po izdaji »Otroških pesmi« ni Kumar obstal sredi poti. Vse njegovo nadaljnje delo je bilo posvečeno tudi misli, kako poglobiti in v dovršenost usmeriti mladinsko glasbeno literaturo. In je dosegel, da je danes njegovo ime v najtesnejši zvezi z mladinsko glasbeno literaturo nele pri nas Slovincih, temveč tudi med Hrvati in Srbi. Šele, ko so naši glasbeniki spoznali, da eksistira zbor, ki bo njihove mladinske kompozicije izvajal, se je ustvarilo zanimanje za mladinsko pesem ne le pri nekaterih, temveč pri vseh kompozitistih, in se je začela glasbena mladinska literatura dvigati in je dosegla tisto višino in tisto preprostost, ki danes tako učinkovito in lepo izzveneva iz mladih ust Trboveljskih slavčkov. Kumarjeva umetniška individualnost je pri tem premnogokrat prestala težke preizkušnje. Njegov učiteljski zbor je pel vse, karkoli so naši kompozitisti ustvarjali del, ki so imeli umetniško notranjo vrednost. Koncesij nasproti več ali manj konzervativnemu občinstvu ni delal. In tako so imeli naši skladatelji priliko dvigniti in izčistiti svoje produkte do umetnin, ki jih Šuligojev zbor danes izvaja.

Ali Kumarjeva zveza s Trboveljskim zborom je še tesnejša. Kumar stoji Šuligoju nebežico in neprestano ob strani: bodisi glede sestave programa, bodisi glede preskrbe materiala in bodisi glede izvajanja. Še več: Pred vsakim koncertom osebno preizkuša zbor in mu da potrebno umetniško notranjo

vrednost. V tem dejstvu se ne kaže Šuligojeva nezmožnost, temveč njegovo hvalevredno stremeljenje, da vsestransko dvigne zbor do čim višje stopnje. Ako bo šel to pot, nam bo dal še marsikaj velikega.

In vendar: Ne spominjam se, da bi bila kaka kritika pravično poudarila poleg Šuligojevih zaslug tudi Kumarjeve.

Trboveljski pevski zbor bi se bil morda ustvaril tudi brez Kumarjevega petnajstletnega dela in brez njegove umetniške potence, ali takih uspehov bi ne bil nikoli žel, kot jih danes žanje.

Zaradi tega bodimo pravični vsaj mi, če drugi niso. Bodimo hvaležni Šuligoju, ki nam je dal Trboveljske slavčke, Kumarju pa, da nam je vzgojil Šuligoja. Oba sta naša. Njuni uspehi so tudi naši uspehi. Prvemur želimo, da bi njegova pot po Čehoslovski bila triumfalna, drugemu pa, da bi njegovo delo na čelu Učiteljskega zbora rodilo še novih sadov.

J. Ribičič.

Knjige Kmetijske matice

»Kmetijska matica« je poklonila tudi letos svojim udom štiri knjige: »Veliki koledar Kmetijske matice za leto 1933.«; Miloš Stiblerjevo: »Zadružništvo«, II. del; inž. I. Teržana: »Več dobre krme« in Ivana Albrehta povest: »Dom na Slemenu«.

Kakor že prejšnja leta, tako je tudi letos postregla »Kmetijska matica« z izbranim in poučnim gradivom svojim udom. Ker se učiteljstvo živo zanima za težnje in potrebe našega kmetovalca, pa tudi zato, ker bo našlo učiteljstvo v teh knjigah marsikaj porabnega za pouk v narodnih, še več pa za pouk v kmetško- in gospodinjstvo-nadaljevalnih šo-

lah, se hočemo nekoliko pomuditi pri teh publikacijah.

»Veliki koledar Kmetijske matice« je letos pred vsem posvečen naši občinski upravi. Možem, ki je naloženo požrtvovalno delo v naših kmetijskih občinah posebno županom in svetovalcem, bodo navodila in nasveti dobro služili in jim lajšali izvrševanje-naloženih poslov, kar je danes še posebne važnosti.

Ravnatelj Anton Rupnik razlaga poljudno in razumljivo predpise iz jugoslovenskega zakona o državljanstvu v zvezi s predpisi o domovinstvu ali pristojnosti v domovno občino. Ker je nepoznanje tega zakona in napačno postopanje pri sprejemanju tujih oseb v domovno občino povzročila marsikateri občini nepotrebne sitnosti pa tudi stroške, je poznavanje teh predpisov zelo važno.

V današnjih, za vse občinske uprave težkih časih, je prav primeren in poučen spis Franca Gorkiča o občinskem gospodarstvu. Pisatelj podrobneje razpravlja o občinskem proračunu, obračunu, občinski blagajni, občinski imovini in posojilih. O stvarih, ki v živo zadevajo vse občine.

Poleg drugih poslov morajo biti zlasti občinski blagajniki točno poučeni o predpisih pravičnega odtegovanja poslovnega davka. O tem važnem predmetu govori Leopold Groselj. O glavni in mestni kontroli kot nadzornem oblastvu in računskem sodišču naših občin daje pojasnila računski preglednik glavne kontrole Karl Vitori.

O gradnji, vzdrževanju in upravi cest poroča pregledno in izčrpano ing. M. Dekleva.

Ker je skrb za šolstvo in vzgojo državljanov brez dvoma ena največjih in najvažnejših nalog, je razložil nadz. Skulj Andrej dolžnosti, ki jih imajo za gradbo in vzdržev-

— Protituberkulozna liga v Mariboru je poklonila Zvezi mladih intelektualcev 400 dinarjev, s katerimi je ista podprla svojega, na pljučih bolnega in v obupnih razmerah živečega člana — brezposelnega učitelja.

POSNEMANJA VREDNA POMOČ!

Veliki gospodarski krizi se je pridružila nadprodukcija inteligence.

Zavedati se moramo, da je ta brezposelna mlada inteligenca izšla iz uradniških, kmet-skih, delavskih in obrtniških družin malega človeka, t. j. onega, ki ga je današnja kriza najbolj zadela. Starši z vso težavo komaj in komaj vzdržujejo doštudirano mladino. Zato živi ista v skrajnem pomanjkanju vsakdanjega kruha in v vedni negotovosti za jutrišnji dan. Se hujše je v družinah, v katerih je tudi več brezposelnih absolventov raznih šol, ki že čakajo po več mesecev in celo par let na nastavitvev in zaposlitev.

Za mlado inteligenco je brezposelnost mnogo več kot samo pomanjkanje zaslužka; kajti ona se le ob delu dviga in vzgaia v koristne državljane, zmogljive voditelje naroda in pozitivne kulturne delavce. Prisiljena k brezdelju in postopanju pa je izpostavljena velikim moralnim nevarnostim. Ginevajo ji tudi sposobnosti za izvrševanje njenega poklica. Čut nekoristnosti in nepotrebnosti ter s tem v zvezi prazno in nekoristno življenje, polno razočaranja, jo dan za dnem bolj razjeda in uničuje.

Zavest, da se posameznik izgubi v borbi za obstanek ter prav lahko utone v obupu in malodušju današnjega težkega časa, dočim tisoči kljubujejo, je vzbudila v nekaterih izmed nas brezposelnih idejo za osnivanje organizacije.

Zveza mladih intelektualcev, kot se imenuje omenjena organizacija, se deli v stanovska udruženja in ta v krajevne delovne krožke. Smoter teh krožkov je pretvoriti v brezposelni inteligenci njeno pasivnost v aktivnost, njeno brezdelje pa v spopolnjevanje in pripravljanje na življenjsko poslanstvo.

To so glavni motivi, ki so privedli organizacijo k življenju. Vendar so se kmalu pojavile ovire v finančnem oziru. Letna članska članarina v iznosu 5 Din ni zadostovala niti za najnujnejše poslovne zadeve. Radi trajnih pomanjkanj finančnih sredstev se organizacija ni mogla razviti v zadostnem obsegu. Marsikaj, kar je imelo vodstvo prvotno v načrtu, je moralo odpasti. Vse delo se je omejilo na najnujnejše.

Zato pa tem veselejšo pozdravljamo dejstvo, da se je Sreško učiteljsko društvo za mesto Maribor na lastno iniciativo odločilo ter poklonilo Učiteljskemu udruženju naše organizacije 500 Din. Smatramo za svojo dolžnost, da se tukaj imenovanemu društvu javno najiskrenejše zahvalimo za nepričakovani velikodušni dar.

Na vse ostale p. n. pravne in fizične osebe pa apeliramo: »Posvetite več pozornosti mladi — brezposelni inteligenci!«

Maribor, dne 7. marca 1933.

Šegula Pavle, s. r.,

predsednik »Zveze mladih intelektualcev«.

Grgič Svetko, s. r.,

zastopnik »Učiteljskega udruženja«.

Osebnе zadeve

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

—i Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Markelj Ana iz St. Janža na Dravskem polju; Jurgelj Milena od Sv. Katarine.

Učiteljski pravnik

—§ Važna uredba ministrstva prosvete za ponovni sprejem učiteljev v državno službo in za polaganje praktičnega izpita. (O. N. Br. 8514. 6. II. 1933.) Učitelji, ki niso bili v službi več kakor pet let, toda manj od 10 let, morejo biti po § 86 zakona o narodnih šolah ponovno sprejeti v službo, ako položijo učiteljski praktični izpit. — Učitelji, ki niso bili v službi, pa polagajo praktični izpit po § 86 zakona o narodnih šolah v svrhu ponovnega sprejema v službo, smejo ta izpit, kot strokovni državni izpit, polagati trikrat, kakor je to predpisano za začasne učitelje s čl. 26 pravilnika o polaganju praktičnega izpita in po čl. 14 točka 6 uradniškega zakona.

NA DELO ZA NAŠE DOMOVE! VSA NAROČILA POTOM UGP.

§ Štetje časa za doseg roka po § 49. in 52. ur. zak. V 25. štev. Uč. tovariša je bilo pojasnjeno pod gornjim naslovom, kako se šteje čas v treh primerih v rok za napredovanje in poviške.

Imamo pa še drug primer, ki pride v poštev glede štetja časa v roke navedenih 2 paragrafov in to je pri uslužbenih, ki so podali ostavko na drž. službo po dnevu (1./4. 31.), ko je stopil v veljavo novi uradniški zakon in se povrnejo v drž. službo. Za take uslužbenice velja odredba III. odstavka § 117. ur. zak., ki določa, da se šteje od časa, prebitega v službi pred ostavko, le polovica za doseg pravice do pokojnine in tudi le polovica za odmero količine pokojnine.

Tu nastane vprašanje glede štetja časa v rok iz § 49. in 52. ur. zak. Dejstvo je, da se sprejme uslužbenec, ki je podal ostavko, v službo s pravico do one skupine, v kateri je bil pred ostavko. Tudi je dejstvo, da se šteje v rok iz § 49. in 52. čas, ki ga je uslužbenec prebil v skupini. Kako je v tem primeru glede štetja, ni nobene določbe v ur. zakonu, vendar si moramo tolmačiti tak primer tako: Nekdo je napredoval v bivšo II.—3. skupino 14. 11. 1928 in je bil preveden 1. aprila 1931 v VIII. skupino.

Dne 31. julija 1931 je podal ostavko, ki se mu je fudi odobrila. Do dneva ostavke je bil ta uslužbenec v VIII. skupini 2 leti, 8 mesecev in 17 dni ter je imel dotlej 10 let in 10 mesecev efektivne drž. službe. Ponovno bo sprejet v službo dne 6. 12. 1933 in sicer s pravicami drž. uradnika VIII. skupine, v kateri je že bil 2 leti, 8 mesecev in 17 dni.

V odloku o sprejemu v drž. službo bo tudi obenem izdana odločba v zmislu II. odstavka § 274. ur. zak. in na osnovi III. odstavka § 17. urad. zakona, da se mu šteje za rok iz § 113. in za odmero pokojnine 5 let in 5 mesecev.

Ker določata §§ 49. in 52., da se šteje v roke čas, ki ga je uslužbenec dejansko prebil v predhodni skupini, sklepamo, da se v tem primeru šteje ves čas to je 2 leti 8 mesecev in 17 dni.

Pravico do 1. period. poviška in tudi do napredovanja v VII. skupino bi dobil, ko odsluži od dneva ponovnega nastopa službe še 3 mesece in 13 dni.

—§ »Moji prejemki« in »Pregled dospelosti poviškova«. Notice pod tem naslovom v Učit. tov. so vzbudile zanimanje tudi pri tovariših drugih banovin, ki pridno naročajo te tiskovine, tako da bo kmalu pošla založba. Tovariši, ki nimajo še teh tiskovnin, naj jih čim prej naroče. Na »Pregledu« je v opombi točno povedano, kdaj dospo poviški in so na njem tudi primeri, kako se izpolni pregled.

Tovariše predsednike sreskih društev, ki mi niso še odgovorili na dopis iz oktobra l. l. ponovno prošim za obvestilo. Gregorič.

kmetijskih gozdov, torej o predmetu, ki je za našega kmetovalca vir blagostanja.

Poleg navedenega prinaša koledar še poučno razpravo o metodi kmetijskega izobraževanja na Poljskem. Ob stoletnici se spominja dr. Miroslava Tyrša, ustanovitelja in glavnega ideologa sokolske organizacije. Knjigo zaključuje: »Politični pregled«.

V II. delu svoje knjige: »Zadružništvo«, nadaljuje pisatelj Miloš Stibler o razvojnih možnostih zadružništva. Opisuje različne vrste zadrug, kakor: stanovanjske in stavbne, tiskarske, zavarovalne, šolske, pravne i. t. d. Predloži nam odnose države do zadružništva, pa o neodvisnosti zadružništva od političnih, verskih in drugih pokretov t. j. o nevtralnosti zadružništva. Učiteljem-zadrugetarjem bo ta knjižica prav dobro služila.

»Več dobre krme« je naslov knjižici ing. Teržana, s katero hoče poučiti in prepričati naše kmetovalce-zivinorejce, da je treba več in boljše krme, če hočemo dvigniti našo živinorejo. Z besedo in sliko nam predloži dobre trave in škodljivi travniški plevel. Seznani nas z raznimi deteljami in drugimi krmskimi rastlinami, njihovimi škodljivci in zajedalci, s travniškimi mešanicami. V naslednjih poglavjih govori o vodi, apnu, o strojih za obdelovanje travnikov, o gnoju in uspehih, ki jih dosežemo s pravilnim gnojenjem. Za zaključek nam še pojasni, kako pomlajamo stare in kako napravljamo nove travnike. Knjiga, ki je pisana prav poljudno in priprosto, bo iskan učni pripomoček v naših kmetijsko-nadaljevalnih šolah.

Za razvedrilo in kratek čas bo čitateljem Albrehtova povest »Dom na Slemenu«. V njej nam slika pesnik ljubezen in skrb za domačijo, ki zlasti danes bolj ko kdaj popuščata.

Naša gospodarska organizacija

—g UČITELJSKI ZDRAVILSKI DOM V ROGASKI SLATINI, registrirana zadruga z omejeno zavezo, ima svoj XIII. redni občni zbor na praznik, dne 25. marca t. l. ob pol 10. uri v mestni deški osnovni šoli v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1932.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1932.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepen, se vrši pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zastopanih zadrušnikov.

Dol, dne 6. marca 1933.

Anton Gnus, načelnik.

NB. Istega dne se vrši ob 8. uri v zgoraj navedenem prostoru skupna seja načelstva in nadzorstva, h kateri se gg. člani načelstva in nadzorstva najvljudneje vabijo.

—g Učiteljskemu domu v Mariboru sta darovala tov. Grčar in Hren po 50 Din v počaščenje spomina pokojnega tovariša in prijatelja Janeza Riglerja.

—g »Brez oklevanja sem sklenil, da pristopim k Uč. domu v Mariboru z deležem 1000 (en tisoč) Din, ki ga bom poravnal v 10 mesečnih obrokih.« — Tako piše vrli tovariš Ulrik Hauptmann, šol. upravitelj v Ribnici na Pohorju, dasi je star in samski ter nima pričakovati nobenih ugodnosti in materialnih koristi od doma. Zadostuje mu stanovska zaveza in pa ponos, da imamo svoj dom. Oglašite se še drugi vsaj z enim deležem! Delež znaša 100 Din, pristopnina pa 10 Din. Vplača se lahko tudi v mesečnih obrokih. Pišite po pristopnico in položnice!

Mladinska matica

Z 20. seje.

1. Rokopis »Lovci na bacile« naj se izroči še kakemu zdravniku v pregled.

2. Za delo »Lovci na bacile« se izplača 1500 Din honorarja.

3. Drugi rokopis realne vsebine naj prečitajo člani literarnega odseka do prihodnje seje. Sestavijo naj se pismene ocene in predlogi.

4. Dr. Čermeljova knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je izšla v 1500 izvodih. 800 knjig naj se kartonira, 150 naj se jih veže v polplatno, 50 v celo platno, ostali izvodi naj ostanajo zaenkrat broširani.

5. Nagrade oziroma honorarji naj se izplačajo za rokopise, ki so potrebni še poprave; šele potem, ko so te že izvršene.

Pravkar je izšlo poljudno znanstveno delo, dr. Lava Čermelja »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike«. Knjiga je izšla v formatu izrednih publikacij na finem papirju. Naslovno stran je narisal Milko Bambič. Delo obsega 5½ tiskovnih pol, ima 54 originalnih risb in je okrašeno z veliko sliko Nikole Tesle.

Knjiga je bila izredno potrebna. Kaže nam jasno, koliko so pripomogli Jugoslovenci k razvoju elektrotehnike, ki je dandanes v tako zmagovitem pohodu po vsem svetu. — Med onimi, ki so si pridobili mnogo zaslug

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Prejemki čehoslovaškega učiteljstva.

Znano je, da je čehoslovaško uradništvo plačano dokaj dobro, boljše nego v mnogih sosednjih državah. Pa kljub temu brani svoje pravice na vse možne načine, kar je popolnoma unestno, ako presodimo in pretehtamo učiteljevo delo v šoli in izven šole. Ni ga stanu, ki bi imel tako veliko nalogo kot jo ima ravno učiteljstvo. Vzgoja naroda je pač težavna, zahteva celega in dovršenega človeka ter mnogo, mnogo truda in naporov ter ljubezni do domače grude in naroda. Mnogokrat se učitelju zgodi, da mora sredi trudopolnega dela požrti grenko besedo nevaležnosti, Vsak drug poklic je opravil svojo dolžnost, ko je zaprl vrata svojega urada. Pri nas je pa nasprotno. Zapreš vrata učilnice in obenem odpreš vrata izvenšolskemu delu. Nikoli nismo prosti — tudi v najslajšem spancu se radi zbudimo, ako le moremo svojemu bližnjemu koristiti in ga varovati pred boleznijo ali ognjem. Kdo vodi delo v zadrugah, pri gasilcih ter na polju ljudske prosvete? Kdo je največji, najcenejši in najzanesljivejši svetovalec kmetu? Kdo je oni, ki gre orat ledino v najoddaljenejšo vas? Ali ni to učitelj?

Sedaj se bori za kos kruha tu, jutri tam, danes na severu, jutri na jugu — vsak dan nekaj novega. — Nihče iz naših vrst ne išče za svoje delo priznanja in pohvale — vsakdo hoče le to, kar mu pripada: To je plača, ki naj bo tako visoka, da bo svojememu stanu primerno obložen in da bo imel toliko kruha, da ga bo sita njegova družina. To je zahteva tamkajšnjega učiteljstva in menda vsega učiteljstva, to je želja vsakogar, ki dela na polju, v rudniku ali onega, ki si služi svoj kruh s svojo strokovno izobrazbo. V današnjem času ne more nihče zahtevati žrtve od države, saj vemo, da živimo v oni dobi, ko zavida država državi, narod narodu, stan stanu, da celo brat bratu.

Na čehoslovaškem je zaradi gmotnih prejemkov prišlo do hudih borb. Prišli so celo taki položaji v vladi, da je bila demisijska že večkrat napovedana. Tu je namreč močan

na polju elektrotehnike, srečamo Slovence, Hrvate in Srbe, nad vsemi pa se sveti ime Tesle, tega velikega učenjaka in izumitelja.

Ministrstvo prosvete je pravkar dalo nalogo prosvetnim oddelkom banskih uprav, naj se na šolah omenjajo Teslove zasluge v elektrotehniki. Učitelji in profesorji, ki poučujejo fiziko na meščanskih, strokovnih in srednjih šolah, morajo prikazati veličino Teslovih izumov. In prav Čermeljova knjiga pride sedaj prav. Vsak učitelj bi moral naročiti to delo. Vsak učenec na meščanski šoli bi ga moral poznati. Prav tako dijaki na srednjih in strokovnih šolah. Vzgojno kot malokatero delo budi v mladini samozavest, vlija mu pogum. Vsaka šolska in učiteljska knjižnica bi morala imeti to knjigo. Vsak učitelj, ki poučuje fiziko v višjih razredih, jo bo prebiral z užitek.

Knjiga stane kartonirana 26, vezana 32 dinarjev.

Naročila sprejema Mladinska matica — Ljubljana, Frančiškanska ulica 6./I.

»Tesla in razvoj elektrotehnike«, knjiga, ki so jo vsi tako težko pričakovali, je izšla te dni in se je začela razpošiljati. Prednaročniki jo dobijo v nekaj dneh.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev. Vsem članicam in članom. — 4. in 5. marca je bil napovedan pevski tečaj za moški zbor. Udeležilo se ga je tako malo pevcev, da smo bili primorani tečaj predčasno zaključiti. Vodstvo zbora je o nastali situaciji sklepalo in prišlo do zaključka, da se bo za enkrat vezbal le ženski zbor. Koncert, napovedan za 3. april je prestavljen v prvo polovico meseca maja. Takrat bo koncertiral le ženski zbor. Prihodnje pevske vaje se bodo vršile samo za ženski zbor v dneh: 24., 25. in 26. marca v Ljubljani. Vabimo vse tovarišice, da se napovedanega pevskega tečaja polnoštevilno udeležijo.

Šolski radio

—r XXI. teden. V torek dne 14. marca bo predavala ga. dr. Slava Kristan-Lunaček »O negi telesa« po sledečih točkah:

1. Dnevno umivanje. 2. Vodne kopeli. 3. Sončne kopeli. 4. Zračne kopeli. I.—II. V petek dne 17. marca bo predaval g. Josip Lapajne »O Davorinu Jenku«.

Razpored: 1. Uvod. 2. Pot v Cerklje pri Kranju. 3. Jenkov dom. 4. Martinova mladostna leta. 5. V šoli. 6. Glasbeno udejstvovanje. 7. Njegov poklic. 8. Pokoj. Pripravite zemljevid »Kamniške planine«, izdal Učiteljski dom v Ljubljani, sliko Simona Jenka in knjigo »Od Ilirije do Jugoslavije«, izdala Davorin Jenkova narodna šola v Cerkljah pri Kranju (slike str. 9., 11., 13., 30., 32., 35., 58., 67., 79., 83.) Knjiga se naroči pri šol. upravitelju v Cerkljah. — Cena 25 Din. Med posameznimi točkami predavanja bodo zapele učenke licejske osnovne šole v Ljubljani sledeče pesmi: Na tujih tleh, Tiha luna. Lipa zelenela je, Naprej. I.—II.

—r Kmetijska radio-predavanja. V nedeljo dne 12. marca bo predaval zjutraj ob pol 8. uri g. ing. Wenko »O živinoreji«; popoldne ob 15. uri bo prenos s kmet. šole na Grmu; o vinogradništvu ing. Zupanič — ing. Kotlovšek.

kader državnih nameščencev, ki se ne dajo kar z lepo odpraviti. Enoglasna beseda iz 370.000 glr državnih nameščencev je povzročila, da še do danes ni prišlo do zaključka, kako naj urede, da bi bilo vsem prav. Finančni minister je splošnega izdal predlog, da se odtrga uradništvu od temeljne plače od 15% do 10%. Danes se je pa njegov predlog skrčil že na 10%, 8% in 6%. Vse to je povzročila organizacija učiteljstva in organizacija vsega državnega nameščenstva. Na plačah se bo po tem načrtu prihranilo 750 milijonov kron.

Plača v Kč	Odtegljaji	Čista plača v Kč	Čista plača v Din
838	50-28	787-72	1339-12
885	53-10	831-10	1412-87
937	56-22	880-78	1497-32
992	59-50	932-50	1585-25
1047	62-82	984-18	1673-10
1102	66-12	1035-88	1760-99
1157	69-42	1087-58	1848-88
1212	72-72	1134-28	1928-27
1265	75-90	1189-10	2021-47
1314	78-84	1235-16	2099-77
1373	82-38	1290-62	2194-05
1428	85-68	1342-32	2281-94
1482	88-92	1393-08	2368-23
1535	92-10	1442-90	2452-93
1587	95-22	1491-78	2536-02
1680	100-80	1579-20	2684-64
1702	102-12	1599-88	2719-79
1724	103-44	1620-56	2754-95
1745	104-70	1640-30	2788-51
1767	106-02	1660-98	2823-66
1789	107-34	1681-66	2858-80
1810	108-60	1701-40	2892-38
1832	109-92	1722-08	2927-53
1854	111-24	1742-40	2952-08
1875	112-50	1762-50	2996-25
1897	113-82	1783-18	3031-40
1919	115-14	1803-86	3066-56
1940	116-40	1823-60	3100-12
1963	117-78	1845-22	3136-87

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

čo, ki znaša kakih 80% od redne mesečne plače. Polovico od te vsote dobe za Božič, drugo polovico jim izplačajo na koncu šolskega leta, da si morejo v počitnicah ogledati svojo domovino, oziroma peljati na »Solčno Adrijo.« Francijo, Nemčijo, Egipt, itd. Dobro vedo, da le tak učitelj more pravilno upoštevati domače krasote in ljubiti svoj kraj, ki je dobro spoznal svojo državo, ki pozna tudi druge države, njihov ustroj, šolstvo, dobre in slabosti.

Jemke čehoslovaškega uradništva. Tu so mišljeni prejemki le nižjih državnih uslužbencev.

Gornja tabela nam izkazuje brutto pre-
K navedeni razpredelnici pr pominjam, da velja za učitelje od tretje do osemnajste vrste. K čistemu iznosu pripada še draginjska doklada, ki je odvisna od kraja (A, B, C, D razred) in položaja uradnika; draginjska doklada za učiteljstvo sega do 600 D'n mesečno. Poleg tega dobe tamkajšnji državni uradniki tudi rodbinsko draginjsko doklado, ki znaša za vsakega družinskega člana 150 Kč, kar je približno 255 Din. Tamkajšnje učiteljstvo pa je po veliki večini zaposleno tudi pri raznih ljudsko-izobraževalnih tečajih in so za to svoje delo honorirani tudi od občin. Stanarina je urejena približno tako, kakor pri nas.

V takem položaju torej žive naši severni tovariši, pa se pritožujejo, da imajo slabe prejemke.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

VABILA:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LITVIJ bo zborovalo v soboto 18. marca 1933. v Ljubljani ob 9. uri v dvorani »Krke« pri Mikliču.
— Dnevni red: 1. Poročila funkcionarjev. — 2. Kmetstvo gospodarsko delo, referira g. Šušteršič Franc, litijski sreski kmet, referent. — 3. Problem mednarodnega jezika, predavanje tov. Petra Golobiča s Primskovega. — 4. Slučajnosti.

Kdor se želi zvečer udeležiti gledališke predstave s 50% popustom, naj javi z dopisnico t. predsedniku Župančiču zaželeni prostor v drami ali operi. (Do petka.) — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU zboruje v soboto dne 18. marca 1933. ob 9. uri v hotelu Miklič v Ljubljani.

Dnevni red:
1. Predavanje sr. nadzornika tov. Lukežiča: Pouk v oddelkih s posebnim ozirom na zahteve novodobnega pouka.
2. Organizacijske zadeve.
3. Predlogi in slučajnosti.
Z ozirom na predavanje se vabijo še posebno tovariši in tovarišice enorazredničarji, da se udeležijo zborovanja.

— JUU NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 18. marca t. l. ob 9. uri na osnovni šoli v Novem mestu.

Na dnevnem redu je med drugim predavanje tov. Marinča: »Učitelj v službi pev-

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

ske Muze in gojitelj narodne pesmi.« Narodne pesmi pojeta ob spremljevanju harmonija tovarišica Danica Kiferle in tov. Marjnc.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG zboruje dne 11. marca 1933. ob pol 10. uri v Nabavljalni zadrugi.

Dnevni red: 1. Dopisi. — 2. Predavanje tov. Grčarja o temi: »Hibe sodobnega gospodarstva«. — 3. Iz šolske prakse (prosti razgovor). — 4. Slučajnosti.

Z ozirom na 2. točko dnevnega reda pričakujem polnoštevilne udeležbe.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ZA SLOV. BISTRICO zboruje v soboto, dne 18. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v Slov. Bistrici na deški osnovni šoli. — Onih pet zaostankarjev se istočasno opozori, da poravnajo do tega časa zaostalo članarino.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V BREŽICAH bo zborovalo v soboto 11. marca t. l. ob 10. uri v nar. šoli v Brežicah.

Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. — 2. Dopisi. — 3. Predavanje o šolskem vrtnarstvu (nadzornik za šolske vrtove tov. A. Skulj). — 4. Volitve članov v zaščitni odbor, nadomestne volitve v nadzorni odbor in določitev članov častnega razsodišča. — 5. Slučajnosti.

Op.: Med dopisi so nekateri zelo važne vsebine in je prisotnost vsega članstva nujno potrebna. Odbor.

POROČILA:

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo 11. februarja v Celju ob navzočnosti 162 članov -ic, t. j. 80,5%.

Zborovanje je otvoril predsednik tov. Gosak in je navzoče bodril, da ostanejo baš sedaj optimisti. Učitelj vlivaj narodu vero in upanje v bodočnost, kajti nevarnost je, da narod v teh časih izgubi vero in zaupanje v lastno moč. Učitelj mu stoj ob strani z besedo in z vzgledom.

Tov. Wudlerju je izrekel sožalje k smrti njegove hčerke in pozdravil pristopivši članici Zopf in Gorišek.

Zivahno se je razpravljalo o mnogih društvih in stanovskih zadevah. Zborovalci se izrečejo proti pravnemu konzulentu, ker smatrajo, da je organizacija poklicana v to, da potom sekcij in izvršnega odbora zastopa tudi pravne interese članstva. — Stalnost je nujen in najvažnejši pogoj za uspešno učite-

ljevo delo, zato naj sekcija in izvršni odbor vedno delujeta za uvedbo stalnosti na stalnem mestu. — Stanarina in natur. stanovanje pripadata učiteljstvu po zakonu, zato naj organizacija posveti vso skrb, da ostanejo naše pravice neokrnjene. Ako nekatere občine ne vršijo redno svojih obveznosti, še ni podan razlog za ukinitve odločbe, pač pa naj se dobi modus, ki ne bo za učiteljstvo poniževalen. — Statistika manjšinskih šol izkazuje tudi slovenske otroke, ki posečajo manjšinske razrede. Sklenilo se je ustanoviti Narodni svet, ki bo skupno z obrambnimi društvi deloval

Učiteljska knjigarna podružnica Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

med drugim zlasti za spremembo določbe, po kateri zadostuje za vpis v manjšinski razred občevalni jezik in ne materinski. Izvršitev te organizacije se poveri tov. Voglarju. — Tovariš Gosak in tovarišica Jankovič sta poročala o seji odbora občestva za kmetij, oziroma gospodinj. nadalj. šole, in o načrtu za bodoče delo, tako o mladini, krožkih, mladini, kmet. knjižnici, o kratkih praktičnih tečajih za učiteljstvo itd. Delovno občestvo se vrši 4. marca. O debati se je kritiziralo, da redki pojmujejo pomen in važnost teh šol, ki tvorijo tesno vez med šolo in življenjem in bi zaslužile večje vsestranske podpore. — Članstvu se toplo priporoča pristop k društvu Uč. dom na Omišlju. — Predsednik nadzor. odbora tov. Sevnik kritizira neredno plačevanje članarine, zaostanki so zelo višoki. — Tov. Jerin nas je seznanil z določbami kuluka, po katerih smo dolžni plačevati ta davek.

Nato se je razvila debata o učnih načrtih za osnov. in višje narod. šole, ki jo je vodil tov. Roš, in so bili sprejeti predlogi. Sekcija in izvršni odbor naj delujeta na to, da bo k se-

stavi stalnih učnih načrtov pozvano predvsem učiteljstvo. Ministrstvo prosvete izdela okvirni načrt, ki ga dopolnjujejo banovine z ozirom na krajevne, kulturne, gospodarske in slične prilike, podrobni načrt pa izdela vsaka šola zase. Izhodišče bodi domorodnost, posebno naj se upošteva koncentracija snovi, ki je v začasnih uč. načrtih zelo pomanjkljiva. V začasnih načrtih je močno zastavljen jezikovni pouk, tudi naj se slovenščina kakor srbohrvaščina poučujeta v vseh banovinah. Računski pouk je tudi prikrajšan. — Snov iz realij je odločno preobširna, kar bo vodilo k poučni obravnavi in znanju. Število učnih ur naj ne bo višje od določbe v zakonu, tudi naj število ur raste enakomerno za posamezna šol. leta. — Dela naj se za odpravo monopol-skih zvezkov v prihodnjem šol. letu.

Jos. Gosak, predsednik. J. Pogačnik, tajnik.

Oddelek za učila Ljubljana Maribor

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplovere, daljnogleda, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno

Proračun — učila

Vsaka šola ima v
svojem proračunu
znesek za učila!

Kje imajo posebno pripravna učila? — Kje dobite učila za računstvo, čitanje, nazorni nauk, prirodopis, fiziko, kemijo, zemljepis, zgodovino in še za mnogo drugega? — Kje nudijo preprosta in zato najbolj pripravna učila za šolo?

Vse to Vam nudi:

UČITELJSKA TISKARNA - Oddelek za učila

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6 — MARIBOR, Tyrševa ulica št. 44

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)

katere je prejela

podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

50% — 70%
p o p u s t a
do 1. maja 1933.

Podaljšali smo čas za naročanje naših knjižnih zbir po znižanih cenah, da omogočimo njihovo nabavo tudi tistim, ki so šele sedaj prišli do tekočih sredstev. — Kdor nima več popisa naših zbir, najpiše, da mu ga pošljemo!

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6. Maribor, Tyrševa ul. 44

Avgust Agnola
LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 10.
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. Luksuzni predmeti.

Naročajte vsa
tiskarska dela
za društva, šole, urade itd.
v Učiteljski tiskarni.
v Ljubljani, Frančiškanska 6

Naročajte
pri tvrdkah,
ki inserirajo
v našem
glasilu!

UČITELJSKI DOM. reg. zadruga z o. z. v Ljubljani

Vabilo
na

V. redni občni zbor

Učiteljskega doma v Ljubljani, reg. zadruge z o. z., ki se bo vršil dne 25. marca 1933. v sobi odsekov J. U. U. v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. — Začetek ob 8. uri.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnice.
3. Računski zaključek za V. poslovno leto.
4. Revizijsko poročilo.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Načrti Učit. doma.
7. Prireditve loterije.
8. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi občni zbor ne bil sklepčen ob napovedani uri, se vrši čez pol ure drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število zastopanih zadrušnikov. — Računski zaključek je v zadrugi pisarni članom na vpogled 14 dni pred občinim zborom.

Načelstvo Učiteljskega doma v Ljubljani,

dne 8. marca 1933.

Stanko Vrhovec, s. r.,
načelnik.

Gizela Učeničnik, s. r.,
tajnica.

Izpisek iz računskega zaključka.

Celokupni promet je znašal . . . . . Din 1.554.268 10
Vsega aktivnega premoženja je bilo ob koncu leta 1932.:

Gotovina v blagajni	Din	1.044 45
Gotovina v poštni hranilnici	"	186 26
Naložen denar	"	688.580-50
Blago v zalogi	"	22.708-—
Vrednostni papirji	"	17 543-—
Deleži druge	"	1.187-50
Premičnine	"	451 50

Skupno aktivno premoženje torej znaša Din 731.701-21

Ako primerjamo to vsoto z ono iz računskega zaključka za IV. poslovno leto v znesku . . . . . Din 643.291 92

vidimo, da je premoženje naraslo za . . . . . Din 88.409-29

Jos. Kobal, s. r. blagajnik.